

UNIVERSITAS CAROLINA
PRAGENSIS

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 01 Praha 1
TEL: 222 112 261
TEL/FAX: 222 112 206

Katedra politologie
Institut politologických studií
U kříže 8
150 00 Praha 5
TEL: 251 080 262
FAX: 251 080 263
e-mail: sekretariát: VHachova@seznam.cz
vedoucí IPS: hnizdo@fsv.cuni.cz
vedoucí katedry politologie: 3098@seznam.cz

Posudek na disertační práci

Jaroslav Holman

Historické kořeny indického federalismu (1905–1956)

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Ústav jižní a centrální Asie
Historické vědy – Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky, 2010

Předložená disertační práce se zaměřuje na vývoj a charakteristiku indického federalismu. Autorovým cílem nebylo předložit prostý deskriptivní historizující přehled o základních etapách a proměnách vývoje indického federativního modelu. Práce chronologicky postihuje období, v němž došlo k přeměně Indie z koloniálního území na nezávislý státní celek vnitřně organizovaný na federativním principu, jež reflektuje přednostně jazykovou, přesněji etnickou strukturu obyvatelstva. Zvolená periodizace odpovídá cíli a zaměření práce a umožňuje autorovi odpovídajícím způsobem postihnout a charakterizovat hlavní etapy vývoje indického federálního modelu. Výsledná forma federálního víceúrovňového vládnutí je v obecně teoretické diskurzu řazena mezi tzv. etnofederace; hlavním typologickým závěrem autora tedy je, že Indie je federativním celkem, kde rozhodující substrukturou jsou etnické vymezené komunity. Pro toto tvrzení nalezneme v práci dostatek relevantních zdůvodnění, opírajících se především o širokou pramennou základnu.

Východiskem analýzy se na základě průběžně probíhajících konzultací stala autorovi konfrontace vztahu mezi federalismem a nacionalismem, jak se užívá v politologických konceptech (především v pracích D. Elazara). Tento přístup umožnil začlenit indický model do širšího metodologického kontextu a vyzdvihnout shody i významné odlišnosti indické federace, která svým charakterem akcentuje výše připomínanou etnickou skladbu obyvatelstva od těch federativních modelů, které

akcentují pouze teritoriální členění státního celku jako východisko organizačně správních zájmů centra.

Práce však není prací politologickou, staví přednostně na interpretaci historických (především bych však chtěla ocenit, že se snažil svou analýzu doložit i údaji z dobových dokumentů a pramenů britských i indických), kontextuálních důvodů, které autor pokládá za podstatné pro vznik daného etnického federálního modelu. Autor využívá jak svých znalostí obecně teoretických prací z oboru politologie a historie, tak poznatků z analýzy konstitucionalismu.

Za odpovídající stanovenému cíli analýzy i zvolenému metodologickému postupu pokládám i závěry, k nimž autor dospěl. Lze souhlasit s tím, že indický federalismus není výsledkem čistě jednostranné reakce indických stoupenců nezávislosti na britskou vládu, ale jde spíše o výraz součinnosti různých tlaků, mezi nimiž nikoli nepodstatnou roli sehrály i kulturní a etnické faktory a formující se indické „národní“ zájmy, které se utvářely ještě v koloniálním období. Zde se autor ztotožňuje s názorem Daniela Elazara a jím formulovaným konceptem „sdílené vlády“.

Dle mého názoru patří předložená disertační práce J. Holmana k textům, které interpretačně posilují teze o komplexním dopadu proměny závislých koloniálních společností v moderní, nezávislé, autonomní celky, v jejichž konsorcionální podobě se odráží jak tradice koloniální, tak vlastní „etnická“ historie.

Co se průběhu zpracování tématu týká, autor mi pravidelně předkládal jednotlivé části své disertace a konzultoval se mnou dle možností všechny podstatné obecně teoretické interpretace. Ve vlastním textu pak využil svých rozsáhlých znalostí indické tematiky (politické, kulturní i etnografické znalosti) vycházejících z důkladné znalosti pramenů. Za pozitivní musím označit rovněž autorovu snahu rozšířit své poznatky o obecně teoretickou literaturu vztahující se k problematice federalismu. Práce tím získala přesah směrem k typologizaci, což odpovídá požadavkům na kvalitní disertační práci.

Vzhledem k průběhu práce na tématu a kvalitě závěrečného textu práci kolegy Holmana **jednoznačně doporučuji k obhajobě.**

V Praze, dne 29. 3. 2010

doc. PhDr. Blanka Říchová, CSc.